

Actieplan

Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Auteur : Noorderzijlvest
Versie : Definitief
Datum : DB-besluit, 12 december 2017

Inhoudsopgave

1	Aanleiding.....	3
2	Maatschappelijk verantwoord inkopen – de doelstellingen	4
3	Maatschappelijk verantwoord inkopen - behalen van doelstellingen	5
3.1	Klimaatbewust inkopen.....	5
3.2	Innovatiegericht inkopen	5
3.2.1	Biobased inkopen	5
3.2.2	Circulair inkopen	5
3.2.3	Sociaal inkopen	6
3.2.4	MKB vriendelijke inkopen	6
4	Monitoring.....	7
5	Taken en verantwoordelijkheden	7
6	Interne communicatie	7
7	Inkooptrajectformulier	7
8	Actielijst Maatschappelijk Verantwoord Inkopen '17-'18	8

1 AANLEIDING

Duurzaamheid is tegenwoordig niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Ook waterschap Noorderzijvest wil de uitvoering van zijn taken op een duurzame wijze vormgeven. Dit is verwoord in het waterbeheerprogramma Noorderzijvest 2016 – 2021 en het Bestuursakkoord 2015 – 2019 van het waterschap. Om als waterschap op een duurzame wijze zijn taken uit te kunnen voeren is het begrip duurzaamheid vertaald naar concrete beleidskaders. De beleidskaders voor de implementatie van duurzaam GWW bij Noorderzijvest zijn:

- Waterbeheerprogramma waterschap Noorderzijvest 2016 – 2021.
- Beleidsnota Duurzaamheid waterschap Noorderzijvest (nov. 2016).
- **Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016 -2020 (dec. 2016)**
- Green Deal Duurzaam GWW 2.0. Januari 2017 ondertekend op de LV van de UvW.

Het AB heeft in het Bestuursakkoord aangegeven dat we op een duurzame wijze onze taken willen uitvoeren. Als waterschap hebben we kaders geschetst rondom duurzaamheid in het waterbeheerprogramma 2016 – 2021, te weten

‘Duurzaam handelen als organisatie is en blijft belangrijk voor alle taken. Dit reikt verder en breder dan alleen duurzaam inkopen en aan energiebesparing doen. Het gaat om maatschappelijk verantwoord ondernemen: People, Planet, Profit.’

Wij zijn transparant, resultaatgericht en kosten efficiënt op een innovatieve, maatschappelijk verantwoorde en duurzame wijze, in samenwerking met onze partners.

‘Waterschap Noorderzijvest’ staat voor veilig, voldoende en schoon water voor alle ingezetenen. Wij creëren hiermee een basis voor een gezonde, toekomstbestendige leef-, woon- en werkomgeving in Groningen en Noord-Drenthe.

Wij zijn transparant, resultaatgericht en kosten efficiënt op een innovatieve, maatschappelijk verantwoorde en duurzame wijze, in samenwerking met onze partners.

Doel Actieplan MVI

Het actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) heeft tot doel om de op landelijk niveau gemaakte afspraken uit het Manifest MVI vorm te geven. Daarbij geeft het Actieplan concreet invulling de realisatie van de doelstellingen vanuit het duurzaamheidsbeleid van Noorderzijvest.

Leeswijzer

In dit actieplan worden de Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (hierna MVI) doelstellingen van het waterschap Noorderzijvest gepresenteerd. Ook gaan we in op monitoring, taken en verantwoordelijkheden en een concrete actielijst in de vorm van een pilot aanbesteding.

2 MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN – DE DOELSTELLINGEN

Het bestuursakkoord dient te worden vertaald naar doelstellingen binnen de bedrijfsvoering van het waterschap. Onderdeel van de bedrijfsvoering betreft ook inkoop en aanbesteden. Bij inkoop en aanbesteden zijn onderstaande doelstellingen bepaald:

- **Klimaatbewust inkopen;** Het waterschap tracht met zijn inkoop een bijdrage te leveren aan klimaat bewust inkopen. Hierbij heeft zij aandacht voor de leefomgeving, zorg voor de natuur, biodiversiteit en ruimte.
- **Innovatiegericht inkopen;** Het Waterschap bevordert duurzame ontwikkeling in en van werken, diensten en leveringen van ondernemingen door bij aanbestedingen van diensten, leveringen en werken ondernemingen de ruimte te geven innovatieve ideeën te verwerken in de inschrijving.
- **Biobased inkopen;** Het waterschap streeft ernaar producten in te kopen die helemaal of gedeeltelijk van recyclebare grondstoffen zijn gemaakt.
- **Circulair inkopen;** Het waterschap stimuleert een hoogwaardiger gebruik van grondstoffen door producten en grondstoffen in te kopen die het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt hebben.
- **Sociaal inkopen;** Inkopen vindt op een maatschappelijk verantwoorde manier plaats. Het Waterschap stimuleert daarom de participatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij de uitvoering van onze opdrachten. Daarnaast weert het Waterschap werken, leveringen en/of diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen.
- **MKB vriendelijk inkopen;** Het Waterschap heeft oog voor de lokale economie en het midden- en kleinbedrijf zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van ondernemers leidt. Daarnaast moet het waterschap onnodig regionale, nationale, Europese of mondiale kansen niet laten liggen.

3 MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN - BEHALEN VAN DOELSTELLINGEN

Bij de realisatie van de doelstellingen dient altijd sprake te zijn van een realistisch en haalbaar niveau; het streven naar Maatschappelijk Verantwoord Inkopen moet altijd in balans zijn met bedrijfseconomische en/of projectdoelstellingen.

3.1 Klimaatbewust inkopen

Het waterschap koopt klimaatbewust in als zij één of meer van onderstaande instrumenten integreert in haar aanbesteding;

1. Door de CO2 prestatieladder op te nemen als gunningscriterium;

3.2 Innovatiegericht inkopen

Het waterschap koopt innovatiegericht in als zij één of meer van onderstaande instrumenten integreert in haar aanbesteding;

2. Door een markt- en/of product analyse uit te voeren. Bij de product- en marktanalyse inventariseert het waterschap vóór publicatie hoe een werk, de dienst of de levering op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden.
3. Door een dialoog met de markt aan te gaan. Bijvoorbeeld door aanbestedingsprocedures zoals de marktconsultatie, de concurrentiegerichte dialoog (gezamenlijk de vraag bepalen) of innovatiepartnerschap in te zetten. Waterschap Noorderzijlvest heeft dit jaar meerdere marktconsultaties gehouden en diverse Best-Value aanbestedingen uitgevoerd. Dit laatste is concreet toegepast bij de aanbestedingen van: Baggeren Boterdiep, renoveren negen rioolgemalen en het vervangen van procesautomatiseringen bij de RWZI's.
4. Door te gunnen op beste prijs-kwaliteit verhouding, waarbij innovatie als kwaliteitsonderdeel is gedefinieerd.
5. Door (deels) functioneel te specificeren (bv. in de vorm van hybride contracten). Hierbij worden functie en/of het doel omschreven in plaats van een uitgebreide technische omschrijving van het te leveren product, dienst of werk.

3.2.1 Biobased inkopen

Het waterschap koopt biobased in als zij één of meer van onderstaande instrumenten integreert in haar aanbesteding;

6. Door minimumeisen te stellen aan het aandeel biobased producten dat geleverd moet worden en/of dat er een aandeel biobased grondstoffen in de producten moet zitten.
7. Door te gunnen op beste prijs-kwaliteit verhouding, waarbij inschrijvers die biobased producten introduceert goed kunnen scoren (denk aan lagere levensduurkosten, lagere CO2 emissies of een goede biologische afbreekbaarheid).

3.2.2 Circulair inkopen

Het circulair inkopen richt zich op het bevorderen van een circulaire economie. Een circulaire economie is een economisch systeem dat het hergebruik van producten en grondstoffen en het behoud van natuurlijke hulpbronnen als uitgangspunt neemt en waardecreatie voor de mens, natuur en economie in iedere schakel van het systeem nastreeft.

Circulair inkopen is sterk in ontwikkeling en o.a. afhankelijk van de innovatie die door ondernemers wordt doorgevoerd in producten en diensten. De instrumenten zoals benoemd bij innovatiegericht inkopen gelden daarom ook als uitgangspunt voor circulair inkopen. Innovatie bij circulair inkopen betekent o.a. het uitgangspunt om zoveel mogelijk natuurlijke hulpbronnen te behouden. (VB bureaustoelen)

3.2.3 Sociaal inkopen

Het waterschap koopt sociaal in als zij één of meer van onderstaande instrumenten integreert in haar aanbesteding;

1. Door bij diensten en werken te gunnen op beste prijs-kwaliteit verhouding, waarbij Social Return als onderdeel kwaliteit bij de gunning wordt meegenomen. Voor werken vanaf €500.000,- is dit verplicht binnen het waterschap.

3.2.4 MKB vriendelijke inkopen

Het waterschap koopt MKB vriendelijk in als zij één of meer van onderstaande instrumenten integreert in haar aanbesteding;

1. Bij **enkelvoudig en/of meervoudig onderhandse aanbestedingen** volgens de geldende wet- en regelgeving rekening houdt met lokale economie en/of midden- en kleinbedrijf. Door bv. regionale of lokale partijen uit te nodigen bij deze aanbestedingsvormen. Waterschap Noorderzijvest publiceert de onderhandse aanbestedingen op haar website, zodat het voor de lokale economie en/of midden- en kleinbedrijf erg toegankelijk is om in te schrijven op een opdracht van het waterschap.
2. Bij **Europese aanbestedingen** rekening houden met het midden- en kleinbedrijf (MKB). Door verminderen van lasten, voorkomen van onnodig zware selectie- en gunningscriteria, gebruik te maken van percelen in aanbestedingen en/of het toestaan van combinaties en onderaanneming.

4 MONITORING

Om tussentijdse en definitieve resultaten met betrekking tot de doelstellingen inzichtelijk te maken is monitoring een essentieel onderdeel. Inhoudelijke zaken worden aangeleverd door de afdelingen waarbinnen (Europese) aanbestedingen- en/of projecten zijn uitgevoerd. In het dashboard van de spend analyse ligt de mogelijkheid om een module duurzaamheid in te richten. Dit instrument kan met name een belangrijke rol spelen in de monitoring van het geheel. De rapportage wordt ter informatie aangeboden aan de directie. De verantwoordelijkheid hiervan ligt bij Inkoop.

5 TAKEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Waterschap Noorderzijlvest kent een gecoördineerd inkoopmodel: iedere afdeling is zelf integraal verantwoordelijk voor het inkoopproces en voor de uitvoering van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid. MVI is daarmee ook de verantwoordelijkheid van iedere afdeling. Vanuit inkoop zal advies worden gegeven om te komen tot concrete acties die een bijdrage leveren aan de doelstellingen zoals die in hoofdstuk 2 staan beschreven.

Op dit moment is het onduidelijk of er vanuit inkoop voldoende capaciteit aanwezig is om enerzijds te als aanjager te fungeren en anderzijds in een later stadium MVI te ondersteunen vanuit het proces. Om dit proces zo goed mogelijk te kunnen inrichten zal er een inventarisatie plaats moeten vinden in hoeverre er opleidingsbehoefte is- en/of er voldoende capaciteit in de organisatie is. Capaciteit zal in dit geval in uren worden uiteengezet.

6 INTERNE COMMUNICATIE

Het actieplan MVI, met daarin opgenomen de doelstellingen en concrete actielijst, zal intern gecommuniceerd en beschikbaar gesteld moeten worden aan medewerkers van waterschap Noorderzijlvest. Afdeling Inkoop zal het actieplan MVI beschikbaar stellen op aquanet en de website van waterschap Noorderzijlvest. Daarnaast zal er in de organisatie gecommuniceerd moeten worden in de vorm van voorlichtingen. Hierop zal vanuit het aanjaagteam invulling worden gegeven.

7 INKOOPTRAJECTFORMULIER

Doelstelling(en) met betrekking tot duurzaamheid worden opgenomen op het inkooptrajectformulier. Gekoppeld aan de doelstelling(en) moeten de duurzaamheidscriteria voor het inkooptraject worden opgesteld. Het inkooptrajectformulier moet op deze wijze worden gebruikt, zodat al aan de voorkant een afweging wordt gemaakt om duurzaamheid in het inkooptraject/aanbesteding te verweven.

8 ACTIELIJST MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD INKOPEN '17-'18

Actielijst	Uit te voeren acties:	Verantwoordelijk:	In te zetten uren
2017 (4 ^e kwartaal)	Communicatie intern (via Aquanet, website, werk-overleggen of nieuwsbrief).	Inkoop	5 uur
2017 (4 ^e kwartaal)	Pilot aanbesteding: 'leveren van duikers' Circulair inkopen.	Inkoop i.s.m. aanbestedingsteam	144 (regulier EU aanbesteding) + 40 uren Circulaire methodiek
2017 (3 ^e kwartaal)	Deelname aan de Circulair Inkopen Academy van de NEVI. 7 dagdelen.	Inkoop + Collega NZV	7 Dagdelen (28 uur)
2018 (1 ^e kwartaal)	Inventariseren welke doelstellingen m.b.t. MVI zijn behaald of waar inkoop een bijdrage heeft geleverd + aanleveren rapportage.	Inkoop	10 uur
2018 (1 ^e kwartaal)	Voorlichting geven in de organisatie om het MVI actieplan verder uit te rollen.	Aanjaagteam DuurzaamGWW/MVI	6 uur
2018 (1 ^e kwartaal)	Module duurzaamheid opnemen in het dashboard van de spend analyse	Inkoop/Leverancier dashboard	10 uur
Eind 2018 (Jaarlijks)	Inkoopplanning afstemmen op MVI.	Inkoop i.s.m. het Proces	N.t.b.